

nova filatelija

LJUBLJANA JANUAR 1951

CENA DIN 15 LETO III. • ŠT. 1

Objave
Biroja za filatelijo

OBJAVA ŠT. 63

Priložnostni žigi

16. Z odločbo Poštnega ministrstva št. 22643/50 z dne 18. 10. 1950 je odobrena izdelava priložnostnega poštnega žiga za filatelistično razstavo na Reki in uporaba v času trajanja razstave. Besedilo žiga: »Smotra maraka — Rijeka — 25. XI. do 3. XII. 1950«.

17. Z odločbo Poštnega ministrstva št. 22410/50 z dne 18.10. 1950 je odobrena uporaba priložnostnega poštnega žiga ob filatelistični razstavi v Sarajevu. Besedilo žiga: »Filatelistička izložba — Sarajevo — 29. XI. 1950«.

OBJAVA ŠT. 64

Nova frankovna za 16 din

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 20207/50 z dne 27. 10. 1950 je predviden tisk nove frankovne znamke za 16 din kot dopolnilo novi izdaji frankovnih znamk, ki prihajajo od 1. 9. 1950 dalje postopno v promet. Slika prikazuje delo na industrijskih rastlinah (sončnici). Barva znamke bo določena pozneje. Osnutek je delo dr. Pavla Gavrančiča.

OBJAVA ŠT. 65

Nova celina za zračno pošto

Z odločbo Poštnega ministrstva št. 26776/50 z dne 30.12.1950 bodo dotiskani novi pisemski ovitki za zračno pošto z

novo sliko na vtisnjeni 5-dinarski znamki. Risba Triglava je delo grafika Janeza Trpina iz Ljubljane. Za globoki tisk pa je pripravil Trpinov osnutek Sretan Grujić, slikar iz Beograda.

OBJAVA ŠT. 66

Načrt izdaje

priložnostnih znamk v letu 1951

Za leto 1951 je predvidelo Poštno ministrstvo FLRJ naslednje priložnostne znamke:

1. Za deseto obletnico ljudskih vstaj v FLRJ in Dneva JA izide serija 7 znamk. Na šestih znamkah bodo simbolično prikazane ljudske vstaje v vsaki od 6 ljudskih republik. Sedma znamka bo simbolizirala našo JA in 10. obletnico ustanovitve prve redne vojne edinice.

2. Za važne obletnice naše kulturne preteklosti, serijo 3 znamk. Vsaka vrednota predstavlja posebno obletnico: 400-letnico prve slovenske knjige (1551—1951), 500-letnico rojstva pesnika Marka Marulića (1450—1950) in 600-letnico Dušanovega zakonika (1349—1949).

3. Za propagando fizkulture (prva serija) po številu 6 znamk. Vsaka kaže panogo: telovadbo, planinarstvo, smučanje, plavanje, streljanje in tek.

4. Za mladinsko progno Dobjoj—Banjaluka serijo 4 znamk s slikami graditve proge.

5. Znamko za »Teden matere in otroka«.

6. Znamko za Kongres mednarodne planinske zveze.

7. Znamko za Zagrebški velesojem.

8. Redni doplačilni znamki za Teden Rdečega križa (frankovna in portovna).

VSEBINA:

Ob novem letu — Dr. Anton Lavrič: Pet let slovenskih natisov (3. nadaljevanje in konec) — Pavle Anderlič: Ob 32. obletnici verigarjev — Anton Sterle: Esperanto in filatelija — Inž. Ciril Pirc: 60 lepih znamk — Naši posebni žigi — Razstave — Poštni žigi na Slovenskem (7. popis) — Naše nove znamke (posebnosti) — Znamke VUJA - STT — Naše celine — Iz LR Hrvatske in Bosne-Hercegovine (razstave) — Problematika naših posebnih žigov in spominskih ovitkov — Humor — Nove znamke v svetu — Strokovni tisk — Objave Zveze — Zanimivosti — Oglasi — Objave Biroja za filatelijo št. 63, 64, 65 in 66 — Velika loterija Zveze.

Urednik: Pavle Anderlič, Ljubljana, Francišanska 3. — Odgovarja: Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV.

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, št. 604-95331-18.

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK III.

JANUAR 1951

ŠTEV. 1

Ob novem letu

Vsako Novo leto je mejnik, ob katerem se ustavimo in se ozremo na opravljeno delo, bkerati pa pogledamo v prihodnost in si načrtamo pot, po kateri bomo hodili.

V socialističnem gospodarstvu ničesar ne gradimo tjavdan, marveč s premislekom in načrtno. Če samokritično pretehtamo svoje delo, sprevidimo, da naši uspehi niso slabi. Razveseljivo je, da je filatelija prešla okvir ozkosti, saj je zajela v kratki dobi po organizacijski liniji močno celoto in dobila trdno obliko. V državi imamo pet republiških zvez z nad 100 podružnicami in 8500 člani. Od tega je v Sloveniji doslej 39 podružnic z nad 3360 člani. Za seboj imamo zaključen letnik glasila, ki smo ga s težavo, toda z močno voljo gradili in dokončali.

Naše tekmovanje v prostovoljnem delu z 11.000 urami je tudi lep pri-spevek skupnosti. Ni pa razveseljivo, da pri tem niso sodelovale vse podruž-nice. Imeli smo tudi več krajevnih razstav. Poročila potrjujejo, da so uspele tam, kjer so bile dobro pripravljene in kjer prevladuje odločnost. Razstav bo dosti več, če se bomo otresli predsodkov in pokazali več pobude, smelosti in konkretnjših oblik dela na zunaj.

V novem letu smo pred hudo preizkušnjo. Pred nami je vsezvezna raz-stava v Zagrebu, ki bo spomladi 1951. Nekatero podružnice so zavzele do tega prestižnega vprašanja formalističen odnos, namesto da bi z največjim veseljem pristopile k sodelovanju in pripravam za čim lepšo podobo. Ne-aktivnost ni v prid stvari in spričuje pomanjkanje dobre volje.

Doseženi uspehi naj nam bodo v prihodnosti v vzpodbudo k nadaljnji graditvi. Aktivnost je treba poživiti, pomanjkljivosti pa odpraviti. To naj ne bodo navadne fraze, ki jih tako radi ponavljamo. Nasprotno, dajmo tema parolama vsebino in se potrudimo vsi na svojih toriščih, da z ljubeznijo do lepega ljubiteljstva in s tvornim delom v organizaciji storimo kolikor le mogoče za skupne koristi in napredek naše filatelije!

Dr. Anton Lavrič:

Pet let slovenskih natiskov

(3. nadaljevanje in konec.)

Znamke so bile v prometu do 30. junija 1945 na ozemlju, ki so ga med okupacijo imeli zasedenega Nemci. Po tem datumu pa je poštna direkcija v Ljubljani izdajala še popolne serije nemških pretiskanih znamk v filatelistične in druge namene, večidel pa je prevzelo Ministrstvo za finance LRS. Dne 24. 8. 1945 je direkcija morala odvesti ostanek glavni zalogi v Beograd.

Ze ko so te znamke izšle, so se širile med filatelisti govorce, da so pretiskali tudi nekaj znamk s **Hindenburgovo** sliko. Te znamke je imela Direkcija PTT vsekakor na razpolago, saj je bilo še 31. julija 1945 med drugimi v zalogi:

- 1000 kom. po 5 pfenigov
- 1000 kom. po 8 pfenigov
- 2000 kom. po 15 pfenigov
- 1000 kom. po 20 pfenigov
- 500 kom. po 30 pfenigov
- 1000 kom. po 50 pfenigov

znamk s Hindenburgovo sliko. Vendar takih znamk ni takrat nihče pretiskanih ne videl ne opisal. V zapiskih komisije za pretisk pa najdemo zabeleženo, da je bilo med drugimi pretiskanih 2000 kom. Hindenburga za 4 pfenige. Druge te znamk v zapiskih in v knjigah ne zasledimo. Zaloga vrednotnic označuje znamke v svojih knji-

gah samo po njihovi nominali. Tako n. pr. znamki po 30 filerjev iz madžarske pretiskane serije ne vodijo vsake zase, temveč samo njih skupno število. Za zalogo vrednotnic ni važno, kakšna slika je na znamki, temveč samo prodajna cena; zaloga ni obremenjena s številom znamk, temveč z njihovo vrednostjo. Ali so se Hindenburgove znamke po 4 pfenige zaradi svoje podobnosti slučajno pomešale med ostale znamke, ali jih je kdo namenoma podtaknil, ali gre samo za poizkus pretiska tudi teh znamk, ni mogoče ugotoviti.

Vsekakor je bilo pravilno pretiskanih 2000 kosov Hindenburgovih znamk po 4 pfenige. Te znamke pa takrat niso bile izdane, tudi jih ni Direkcija PTT poslala Mednarodni poštni zvezi v Bern z ostalimi pretiski. V pošiljki za Bern sta namreč posebej označeni pri pokrajinski pretiskani seriji znamki za 1 liro z rdečim in s črnim pretiskom. Prav gotovo bi tudi jasno označili pri pretiskani nemški seriji dve različni znamki iste vrednosti, če bi obe poslali v Bern.

Čeprav znamka za 25 pfenigov ni med znamkami z najmanjšo naklado v tej seriji, je danes vendar zelo iskana. Razlog je ta, da je v številki 39.200 (naklada te znamke) vseh tudi 13.767 kosov znamk z dvojnimi pretiskom, ki

jih je Direkcija PTT odvedla nazaj 24. 8. 1945 komisiji za pretisk. Kaj je ta z njimi napravila, ne vemo, do danes pa se niso nikjer pojavile.

MADZARSKI NATISK

Razpredelnica 7 nam prikazuje tudi vse podatke za madžarske pretiskane znamke (količina dana v pretisk, makulatura, dobre znamke, prodane znamke in znamke poslane v Beograd). Iz tiskarne je dobila Zaloga vrednotnic vse pretiskane madžarske znamke naenkrat 19. 6. 1945.

Popolna madžarska pretiskana serija ima naslednje vrednote:

filer	1	sivozelena	— knez Arpad,
filerji	4	rjava	— Jamoš Hunyadi,
filerjev	5	rdeča	— Pal Kinszi,
filerjev	10	rjava	— grof Hadik Andras,
filerjev	18	siva	— Madona patronica Madžarske,
filerjev	20	rdečerjava	— krona sv. Stefana,
filerjev	30	karmín	— krona sv. Stefana,
filerjev	30	karmín	— Elizabeta Szilagy,
filerjev	50	sivomodra	— Doroteja Kanizsai,
filerjev	70	opekastorjava	— Suzana Lorantfey,
filerjev	80	olivnorjava	— krona svetega Stefana,
pengő	1	zelena	— krona sv. Stefana.

Osnovne znamke so tiskane v bakrotisku, velike so 21,5 × 25,5 mm, sli-

ka pa je velika 18 × 22 mm. Tiskane so v polah 10 × 10 komadov, papir je bel, lepilo brezbaravno, zobčanje grebenasto 15. Pretisk je izvršen v knjigotisku.

Tudi te znamke so bile odobrene z Uredbo ministrstva financ LRS št. 91. I. od 2. junija v Uradnem listu SNOS in NVS št. 8./13. junija 1945.

Zaloga vrednotnic je poslala te pretiske pošti Murska Sobota dne 22. junija 1945. To je namreč bila založna pošta, pri kateri so naročale znamke pošte z ozemlja, ki so ga imeli med okupacijo v posesli Madžari in na katerem so te znamke bile veljavne. V prometu so bile do 30. junija 1945. Količine znamk, ki jih je Zaloga poslala v Mursko Soboto, so sledeče:

filerji	poslano	prodano	vrnjeno
1	2.000	626	1.374
4	13.700	629	12.971
5	900	677	323
10	21.700	836	20.864
18	20.000	796	19.204
20	11.500	762	11.138
30	44.700	1.741	42.959
50	1.600	631	969
70	1.200	630	570
80	100	100	—
1 pengő	3500	820	2.680

Pri 30-filerskih znamkah sta v navedenih številkah obseženi obe vrsti znamk.

Količina na poštah prodanih znamk je torej izredno majhna in so te znamke pravilno rabljene zelo redke.

Vse doslej našete znamke so bile priglašene Mednarodni poštni zvezi v Bernu. Direkcija PTT je poslala 22. 6. 1945 s posredovanjem PNOO za Primorsko prek švicarskega konzulata v Trstu v Bern naslednje znamke:

1. 300 kompletnih serij pokrajinskih znamk (16 kom.),
2. 300 kompletnih serij pretiskanih pokrajinskih znamk (16 kom.),
3. 300 komadov pokrajinske znamke po 1 liro z rdečim pretiskom,
4. 300 kompletnih serij pretiskanih nemških znamk (18 kom.),

5. 300 kompletnih serij madžarskih pretiskanih znamk 12 kom.). Pri teh znamkah sta omenjeni 2 × znamki po 30 fil.: s sliko krone in s sliko Elizabete Szilágy.

Nepretiskane pokrajinske znamke so bile poslane s sledečo pripombo: znamke so bile v prometu na ozemlju direkcije med okupacijo. Ker takrat ni bilo zvez z Bernom, ni bilo priložnosti, da bi jih takrat poslali in se zato pošiljajo naknadno.

Svicarski konzulat je znamke 28. 6. odpremil dalje v Bern in o tem obvestil preko PNOO za Primorsko direkcijo ptt v Ljubljani.

Ker bi morale znamke poslati Mednarodni poštni zvezi ministrstvo ptt FLRJ, je bil postopek ljubljanske Direkcije nepravilen, opravičili pa so ga s tem, da takoj po osvoboditvi še niso bile vzpostavljene poštne zveze z ministrstvom, da pa je Direkcija vseeno hotela zadostiti predpisom čl. 193 Svetovne poštne konvencije.

Prav tako so poslali po 100 komadov vsake znamke poštnemu muzeju v Beograd.

Po zamenjavi okupacijskih novčanic je bilo mogoče po vsej Sloveniji uvesti enotne znamke FLRJ in so

zato 30. 6. 1945 pretiskane znamke izgubile veljavo.

Največji del pretiskanih znamk je bil predan Ministrstvu za finance LRS julija meseca 1945.

Pošte so vrnile neprodane količine pretiskov Zalogi vrednotnic. Teh znamk se je tam nabralo precej, med filatelisti pa je bilo za nje vedno več zanimanja. Zato so nameravali te znamke prodajati pri filatelističnem ckenku pošte Ljubljana 1, ki bi ga v ta namen odprli. Ministrstvo PTT pa ni odobnilo prodaje znamk, vzetih iz prometa, in poštna direkcija je dne 24. 8. 1945 odvedla glavnemu depozu v Beograd zadnje količine pretiskanih znamk.

Ob koncu članka se zahvaljujem tov. Vaclavu Kunstu, direktorju Direkcije PTT v Ljubljani, ki je rad ustregel prošnji Filatelistične zveze Slovenije in dal ljubeznivo na razpolago za študij vse gradivo, ki je še v arhivu Direkcije ptt. Prav tako se zahvaljujem tovarišici Slavi Mikuževi, upravnici Zaloge vrednotnic, ki mi je pomagala pri iskanju gradiva v arhivu in povedala tudi mnogo mlkjer zapisanih zanimivosti v zvezi z našimi pretiskmi.

Pavle Anderlič:

Ob 32. obletnici verigarjev

* 1919 — 3. januar — 1951

V začetku leta smo prešli v novo obletnico naših verigarjev. Da izpopolnimo izvajanja o osnovnih pojmih filatelije, objavljam v naslednjem stvaren primer iz zgodovine naše filatelije. Seznanili se bomo z dogodki in razmerami, v kakršnih so se rodile doma in v svetu znane prve predvojne slovenske znamke, tako imenovani verigarji.

Moji tehnični podatki se opirajo v jedru na potanko obdelavo razprave o verigarjih, objavljeno v hrvatskem »Priručniku maraka jugoslovenskih zemalja«, zgodovinsko pa na razna poročila, ki so bila objavljena v preteklih 30 letih v

naših in tujih filatelističnih časopisih. Vendar je sedanja snov zgoščena, izpopolnjena in na novo prirejena. Prav glede na preveč detajlno obdelano poročje verigarjev, ki plši povprečnega filatelista in mu otežkoča zbiranje, sem se pomenil z domačimi poznavalci ter poskusil dati nov poenostavljen okvir. Le-ta zadošča za lepo pregledno zbirko, ki vsebuje vse pglavitne značilnosti papirjev, zobčanja in barv.

Za zdaj objavljam samo podatke za frankovne znamke kronske veljave. Lotil se bom tudi frankovnih znamk dinarske veljave, portovnih in časopisnih.

A. ZGODOVINA TISKA

Ob času izida verigarjev — po prekratni dobi 1918 — je primanjkovalo papirja, barv in strokovnih tiskarjev. Zaradi tega so bile znamke tiskane v več nakladah, v kamnotisku in knjigotisku. Tudi kraj tiska se je večkrat menjal. Vse te okolnosti so povzročile, da je nastalo mnogo posebnosti in raznovrstnosti, ki so filatelistično značilne.

Osnutek znakm je zrisal slovenski umetnik - slikar Ivan Vavpotič v duhu tedanjega časa. Po podobi sužnja, ki je raztrgal verige, so poimenovali filatelisti znamke za »verigarje«. Višje vrednote kažejo podobo pred značilno slovensko gorsko pokrajino, ki jo zaključujejo vrhovi očaka Triglava. Za tem so žarki vstajajoče svobode. Vrednosti za 10 in 60 vinarjev kažeta simbolizirano Jugoslavijo s sokoli. Svojestvena je slika na vrednotah za 1 in 2 kroni: angelček s palmo miru, ki brede po polju, posutem z mrtvaškimi lobanjami. Na višjih vrednotah za 5, 10, 15 in 20 kron je slika tedanjega kralja.

Prve vrednote, ki jih je tiskala v kamnotisku tedanja Blasnikova tiskarna v Ljubljani, niso mogle kriti rastoče potrebe. Zato je bil tisk poverjen tiskarni, ki je uporabljala knjigotisk, ker je takšno tiskanje hitrejšje. Potrebne nove klišeje, ki se malo razlikujejo od osnutka, je izgotovila tvrdka Krampolek na Dunaju. Medtem je v Ljubljani nastala 12. oktobra 1918 še stavka tiskarjev, ki se je razširila domala po vsej državi. Zato je bilo odločeno, da se dotiskajo vse znamke na Dunaju. Tisk je prevzela tiskarna A. Reisser nasledniki, čeprav se je pogajala poštna uprava izprva z večjim podjetjem Krištof Reisser sinovi. Ko je menjala stavka v Ljubljani, je tiskala znamke bivša Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Tu so tiskali (mimo knjigotiska) najbolj potrebne vrednote po 15 in 30 vinarjev še v kamnotisku; malenkostno naklado po 5 vinarjev je tiskala pozneje Blasnikova tiskarna.

Vse te težave in okoliščine, pomanjkanje strojev za zobčanje in razmere po vojni so povzročile toliko raznovrstnosti, da zbiralec tedaj ni mogel sestaviti sistematične zbirke. Tudi v naslednjih

petnajstih letih povprečen filatelista še vedno ni vedel, kako naj zbira znamke slovenske izdaje, ker dotlej izdani katalogi niso bili pregledni.

V glavnem delimo vse izdaje v 2 glavni vrsti: KAMNOTISK in KNJIGOTISK. Ti zopet delimo po vrsti papirja, po temeljnih skupinah barv in zobčanju. S tem ima povprečni zbiralec okvir, ki ga navaja na pot, da si sestavi osnovno zbirko verigarjev. Ta zbirka ni le zanimiva, marveč predvsem poučna in navaja vsakogar k študiju. Tak študij je dobra preizkušnja za vsakega filatelista ter mu bo temelj za vso dobo zbiranja, raziskovanja in udejstvovanja v filateliji.

Kamnotisk

Knjigotisk

V prvih letih so sicer propagirali nekateri poznavalci nadaljnjo delitev izdaje knjigotiska na ljubljanskega in dunajskega. To pa je povzročilo zmešnjave, ker lahko razločujemo tiske le po barvnih odtenkih ter po znakih na obrobkih. Zato ta delitev ni našla odziva. Ostalo je pri enostavnejši razporeditvi. Raziskovanja v tej smeri pa še danes niso zaključena.

B. VRSTE TISKA

Kamnotiske ima finejšo in jasnejšo risbo. Sončni žarki so tanki. Določnejši spoznavni znaki so:

Veriga pri vrednotah 3, 5, 10 in 15 vinarjev ne sega do roba, številke desetice so večje, številke 15 vinarske so debelejšje kot one knjigotiska, 20 vinarska ima levo zapestje neprekinjeno, številka 30-tice je tik gornjega roba, 40 vinarska pa ima kraka številke »4« enako dolga.

Pri knjigotisku pa so slike splošno precej slabše. Zaradi premočno nanesenih

barv učinkujejo grobo-zmazano. Razen tega se razločujejo tudi risbe od onih kamnotiska. Značilnosti: močni, pretrgani sončni žarki, veriga (3, 5, 15) sega do roba, tanjša številka desetice, 20 vinarika ima levo zapestje prekinjeno, »30«-tica ni tik roba, »40«-tica ima različna kraka številke »4«. Razloček med tema tiskoma je tedaj očiten. Treba je le razločke poznati in nanje opozoriti.

Kamnotisk

Za posamezne naklade je bilo uporabljenih več vrst papirja. Delimo jih v 4 različne osnovne vrste:

Kamnotisk

Knjigotisk

1. *gladek* papir (bel, različne kakovosti; ponekod zaradi vpliva lepila tudi rumenkast). Vrednote: 5, 10, 15, 20, 25, 30 in 40 vinarjev;

2. *luknjičav* papir (porozen). Vrednote: 5, 15 in 30 vinarjev. Ta papir je znan tudi črtkast, je pa redkejši;

3. *kredasti* papir (gladek, bel, močnejši), na katerem sta tiskani samo obe najvišji vrednoti za 15 in 20 kron;

4. *brapav* papir (sivkast, tanjši). Vrednote: 3, 5, 10 in 20 vinarjev.

»Priručnik« navaja še *kartonski* papir. Na tem debelem papirju je znana le znamka za 5 vinarjev (rumeno-zelena), ki je zelo redka.

Knjigotisk

Tu razlikujemo 6 različnih osnovnih vrst papirja. Te znamke lažje razločimo po vrstah papirja od onih kamnotiska.

1. *gladek* papir (bel). Vrednote: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60 vinarjev, 1, 2, 5 in 10 kron;

2. *mehak* (bel, tanjši, gladek). Vrednote: 50, 60 vinarjev, 1, 2 in 5 kron.

3. *rumenkast* papir (tako imenovani slonokoščeni, gladek, močnejši). Vrednote: 3, 5, 10 in 20 vinarjev;

4. *siv* papir (zelo gladek, debelejši) ima le 25 vinarska;

5. *kartonski* papir (bel, močan) ima 10 kronska;

6. *gobav* papir (sivkast). Vrednote: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 vinarjev ter 1, 5 in 10 kron.

C. VRSTE BARV

Sestava barv je najbolj pereče vprašanje. Nastalo je tako obilje barv in odtenkov, da so se že svoj čas pokazali med raziskovalci in poznavalci veliki razločki glede enotnega poimenovanja. Omenil sem že uvodoma, da je tedanje čase primanjkovalo barv. Uporabljena je bila vsaka barva, ki jo je bilo mogoče dobiti in ki je vsaj približno ustrezala zamisli. Razen tega so se pojavile zaradi poenostavljenega tiskarskega postopka tudi na isti tiskovni poli razne vmesne barve, tako imenovane *barve irisa* (barvni prehodi pri mavrici). O nastanku barv irisa odnosno o tisku irisa sem pisal že pred letom (glej št. 2 drugega letnika). Posebna barvna zmes je nastala včasih tudi, če so dodajali barvo drugačnega odtenka v st.oi, ki je bil medtem v pogonu, ne da bi bili stroj prej očistili. Tako so nastale zopet nove vrste barv.

Zlasti občutljiva za vodo je vijoličasta barva obeh vrednot za 3 in 60 vinarjev v knjigotisku. Te znamke je treba prati ločeno od drugih in previdno (slika nad vodo!) Pri vrednotah po 15, 20, 25, 30 in 40 vinarjev najdemo zelo razlize, oziroma razmazane tiske, kar je treba pripisati premočnemu nanašanju barv in hitremu površnemu delu tiskarjev.

D. VRSTE ZOBČANJA

Zobčanje je tudi posebno, zanimivo poglavje. Zaradi občutne potrebe po znanikah v tedanji dobi je bilo treba

tudi z zobčalnimi stroji hitro delati. Zaradi naglice je nastalo mnogo zobčanih znamk in takih z dvojnimi zobčanjem (so pa tudi kosi brez zobčanja). Da so take pole prišle brez izjeme v prodajo, je bilo zaradi velikega pomanjkanja tiskarskega papirja razumljivo. Razmaki zobčanja so bili netočno postavljeni in pojavili so se drug ob drugem veliki in manjši kosi. Komaj 15 do 20^{0/0} je dobro osredenih znamk.

V glavnem je uporabljeno črtno zobčanje 11 in pol. Pri znamkah knjigotiska se razen tega pojavlja še črtno zobčanje 11. Nadalje imamo žagasti prebod, fini črtni prebod in vse mogoče kombinacije. Deloma so nastali ti razni načini zobčanja v primerih, ko je bilo treba zaradi prekinitve dela s strojem, ki se je pokvaril, dati zobčanje drugam v delo. Take pole so na hrbtu žigosali, preden so šle iz tiskarne, da bi onemogočili morebitne zlorabe.

Znano je tudi tako imenovano *mišje* zobčanje, ki je zgolj slučajna zobčalna pomanjkljivost. Nastalo je zaradi dvojnega zobčanja ob malenkostni premaknitvi. Pri drugem zobčanju so bili namreč zadeti mostovi, tako da od teh ni ostalo skoraj nič.

Črtno zobčanje 11 imajo samo vrednote za 3, 15, 50 vinarjev ter za 2 in 5 kron. Nerabljene znamke so redke, zlasti 5 kronska. Tudi marsikatere vrednote s kombiniranim zobčanjem (žagasto črtno zobčanje) niso pogoste. Včasih ima znamka za 10 vinarjev (žagasto zobčanje) prebod s hrbtne strani, pri če-

mer je bila priprava za črtno zobčanje pogosto črno pobarvana, kar se je vtisnilo na znamki.

Pri nabavi znamk s kombiniranim zobčanjem je potrebna posebna previdnost zaradi ponaredb. Ponarejeni so zvečine kosi s širokim robom (največ nizkih vrednot za 5, 10 in 15 vinarjev).

KATALOG VERIGARJEV

Zbiralci povprašujejo, zakaj doslej še ni izšel Priročnik verigarjev in katalog v slovenščini. Na to pereče vprašanje lahko sedaj odgovorimo.

Verigarji so nedvomno najtežje področje naše filatelije, saj sodijo med najbolj zanimivo raziskovalno in znanstveno področje znamk na svetu. O verigarjih je sicer že dosti napisanega, vendar raziskovanja še niso zaključena. Mariborčan g. Avgust Jug, doma in v tujini znani raziskovalec naših verigarjev, je dovršil rokopise Priročnika verigarjev in dovoljuje, da ga natisnemo. Manjka še nadroben opis barv, ki jih pravkar sestavljajo strokovnjaki v Nemčiji za uporabo v filateliji. Zato bomo pregled barv objavili na koncu. Na izid bbjave barv je treba počakati zato, ker vsako oko vsako barvo drugače vidi ter si brez ustaljene barvne tabele ni mogoče predstavljati, kakšno barvo si zamišlja zbiralec pod imenovanom.

Priročnik, čigar rokopise pripravljamo za tisk ter bo tiskan pozneje v naši založbi, je posvečen spominu Lovrenca Koširja, očeta poštne znamke.

Anton Sterle:

Esperanto in filatelija

Verjetno je malo primerov, da bi naš filatelista, ki dopisuje in menja znamke z inozemstvom, našel tam, v tujini, sedopisnika in somenjalca, s katerim bi se mogel sporazumeti v slovenščini ali v srbohrvaščini. V večini primerov je potrebno znanje tujega, bodisi nemškega, francoskega ali angleškega jezika. To je tudi eden

glavnih vzrokov, da je filatelija v pretekli dobi ostala skoraj privilegij »višjih« krogov, inteligence, ki je znala najti partnerje za zamenjavo in tako tudi način za bogatitev svoje zbirke.

To pa ni nič čudnega. Vodilni filatelistični katalogi so bili nemški ali francoski, nemške ali francoske so bile — in so še — vse vodilne revije

te vrste. Nemške ali francoske so bile celo revije in ceniki ter priročniki, tudi če ni bilo potrebe, da bi bile take. Iz Slovenije je bil pretežen del dopisovanja v nemščini, in — je še! Tudi to ni čudno. Vsi filatelisti, ki so že narvezaki stške v nemščini ali francosčini, bodo tudi ohranili te zveze, zlasti če so njihovi partnerji zanesljivi in pošteni.

Z enim samim jezikom prideš daleč ali pa ne! Z nemščino obvladaš srednjo Evropo ter del zahodne, kjer pa že začne prevladovati francoski vpliv. Azijo in Ameriko dosežeš z angleščino ali — zlasti latinsko Ameriko — s špansčino, ki pa je prav verjetno med našimi filatelisti »španska vas«.

Naša naloga je, da med mladino množično razširjamo zanimanje za ta lepi šport. V socialistični državi ni privilegijev in jih ne sme biti. Če naj mladina poveča kader naše filatelije, naj ne bo prikrajšana za užitek, ki ga nudi neposredno zamenjavanje znank z inozemstvom. — Mnogim je filatelija dala pobudo za učenje enega ali več jezikov. S tem je že dosegla doberšen del smotra — saj je namen filatelije širiti človeku duševno obzorje, znanje in smisel za lepoto. — Ta pobuda je dobrodošla zlasti dijaku v šoli. Izven šole pa je z učenjem jezikov precej težav. Danes je čas vsakomur skopo odmerjen. Za priučenje tujega jezika so potrebna leta. Mimo tega je ponekod nemščina izgubila svojo veljavo.

Vendar ni potrebno, da bi se mladi filatelista odrekli dopisovanju in neposrednemu menjavanju z inozemstvom. Mogoče je neposredno dopisovanje z inozemstvom v jeziku, ki se ga je sicer tudi potrebno naučiti. Za to pa niso potrebna leta. Zadostujejo le meseci. Ta mednarodni jezik je esperanto.

Naj naštejemo prednosti: preprosta slovnica s šestnajstimi pravili omogoča hitro priučitev jezika. Besedni zaklad je v pretežnem delu že znan slehernemu, ki bere vsaj dnevno časopisje. Mednarodne besede je treba prilagoditi pravilom. Ostali del besednega zaklada se je treba naučiti, kar pa je precej manj kakor učenje trdih in mehkih upogibanj samostalnikov, pravilnih in nepravilnih spregatev glagolov ter izjem, ki jih vsi drugi jeziki imajo v izobilju. Ker je ta jezik lastnina vseh narodov, je nevtralen v pogledu nacionalne občutljivosti. Zaradi razprostranjenosti morete z esperantom doseči najskrajnejši kot zemeljske oble in najti dopisovalca kjer koli.

Omembe vredna je tudi organizacijska mreža tega jezika. Delegati osrednje organizacije esperantistov, ki so v nešteti mestih po svetu na razpolago za pojasnila v vseh mogočih panogah gospodarske dejavnosti, vam — proti vmitvi poštnih stroškov — povedo, če se morete zanesti na človeka, ki ste ga izbrali za somenjalka. Tak način vam prihrani marsikatero razočaranje, ki sledi sicer, po prosti izbiri partnerja na podlagi oglasa v filatelistični reviji, ko vam partner molči kakor grob, čeprav že imate v rokah reklamacijsko potrdilo, da je bila vaša visokovredna pošiljka naslovniku vročena.

Namen tega članka je zbuditi — zlasti pri mladih filatelistih — smisel za dopisovanje in zamenjavo neposredno z inozemstvom ter tako širiti svoje znanje v zemljepisju in še v marsičem, kar nam filatelija lahko posreduje. Družiti ugodno s koristnim! Seveda ne bomo rekli: samo po esperantu. Vseeno je, v katerem jeziku

dopisuješ, samo da dopisuješ, a ne, da napišeš samo fraze, ki so nujne za sporazumevanje pri zamenjavi znamk. Če se boš šele učil jezika, zakaj se ne bi esperanta?

V Londonu je društvo z imenom: International Stamps Collecting Association (ISCA). V Esperantu se to ime glasi: Internacia Asocio de Postmarkkolektantoj (IAPK). Po naše: Mednarodno društvo zbiralcev znamk. To društvo izdaja mednarodno revijo znamk, v kateri so objavljeni vsi članki tudi v esperantu. Svoje podružnice ali vsaj delegate ima v številnih državah. Ima pa tudi esperantsko založbo, ki je že izdala katalog angleških znamk ter obljublja, da bo izdala kataloge drugih držav, brž ko bo za to dovolj zanimanja. Poglavitna značilnost tega društva pa je, da ni osnovano na hierarhično-direktorskem načelu, kakor večina mednarodnih klubov, marveč na načelu naj-

širše demokracije. Na vsakoletnem kongresu, ki je hkrati ob kongresu esperantske organizacije, more vsak član povedati, kaj mu ni všeč, vsak član ima aktivno in pasivno volilno pravico itd.

Občevalni jezik tega društva je v glavnem esperanto. Vse njegove izdaje so v angleškem in v esperantskem jeziku. Nekateri člani FKL, ki so tudi člani tega društva, so iz njegove menjalne službe zamenjali precej znamk dvojnikov. Delegati društva so dolžni posredovati v vseh primerih nekorektnosti posameznih članov nasproti somenjalcu v drugi državi. V tem izvrstno služi esperanto. Mar ni precej težav, iskati zvez z vsemi mogočimi državami, v vseh mogočih jezikih zaradi reklamacij in podobnega?

Esperanto je kulturna pridobitev našega časa in kot tak služi v veliki meri tudi filateliji.

Inž. Ciril Pirc:

Šestdeset lepih znamk

V treh vitrinah londonske mednarodne razstave znamk je bilo zbranih 60 vzorcev, ki so po sestavljalčevi sodbi med najlepšimi na svetu. Po udarek je bil na besedah »med najlepšimi«, ne »najlepše«. Čitatelje bo zanimalo, katere so te znamke, zato jih niže navajamo. Po spisku bomo lahko videli, da so okusi res različni in prenekateri čitatelj v njem ne bo našel svoje najljubše znamke.

Po spisku pa tudi lahko sklepamo, da so rezi najbolj uspele znamke, saj je 45 izbranih znamk izdelanih v tej tehniki in le 8 jih je v fotografovski. Razmerje starih znamk nasproti novim je 1:2 (20 starih in 40 novih). Temu se ne smemo čuditi, četudi je izšlo v prvih 60 letih neprimerno manj znamk. Izdelovalci znamk so zaposlili risarje in rezalce, ki so bili veliki umetniki. Ustvarjali so lahko po svoji volji in v poljubnem tempu, ne da bi jih omejevali oblastveni pred-

pisni, kaj sme in kaj ne sme na znamke. Tudi mišo zahtevali znamk v milijonih; proizvodnja je zato lahko v lagodnem tempu trajala dolge mesece,

Švica 1945 — zvezni praznik

preden so znamke prišle v prodajo. Edina vrsta sodobnih znamk, ki se morejo v tem pogledu primerjati s »klasičnimi«, so priložnostne ali spominske znamke. Te zadostujejo v razmeroma majhnem številu serij za vse potrebe. Ker povprašujejo po njih predvsem filatelisti, je osnutkom in

tisku posvečena s strani oblastev večja skrb.

Razstavljeni izbor je takle:

1. **Antigua:** 1862 — glava kraljice, 6 d temnozeleno; 2. **Avstralija:** 1949 — UPU, 3½ d; 3. **Avstrija:** 1948 — 1 š + 50 grošev, temnomodra, Olimpijske igre; 4. **Bahamas:** 1931 — 2 š. vijolično modra ali 3/- temnozeleno; 5. **Belgija:** 1849 — 10 c rjava ali 20 c modra, Leopold I. v pravokotniku; 6. **Bermuda:** 1936 — 2 d svetlo modra in črna, jahta; 7. **Braziliija:** 1866 — 200

Francija 1945

Slovita igralka Sarah Bernhardt

reis, črna, glava Don Pedra II.; 8. **Braziliija:** 1937 — 300 reis, turistična propagandna; 9. **Ciper:** 1928 — 4 piastri, temnorjava, križni hodnik v samostanu Bella Païse; 10. **Češkoslovaška:** 1937 — 2 + 1 Kč, modra, otroška pomoč; 11. **Danska:** 1937 — 5 öre, zelena, grad Marselisborg; 12. **Egipt:** 1926 — 50 piastrov, temnilila, 59. rojstni dan kralja Fuada; 13. **Egipt:** 1947 — 30 miljonom, mednarodna umetniška razstava; 14. **Francija:** 1945 — 4 + 1 fr., temnorjava, Sarah Bernhardt; 15. **Francija:** 1950 — 1000 fr., sivočrna, letalska, Pariz; 16. **Gambia:** 1869 — Viktorija v vzbočenem tisku; 17. **Grčija:** 1861 — glava Hermesa; 18. **Grčija:** 1940 — 6 drahem, črnardeča, letalska, otok Santorin; 19. **Grenada:** 1861 — Viktorija v ovalu; 20. **Grenada:** 1938 — 10 š., temnokarmin, sivo-modra, jadrnica; 21. **Islandija:** 1939

— 2 kroni, siva, Tkorfinn Karlsevne; 22. **Italija (Cireneika):** 1934 — II. mednarodna kolonialna razstava, beduin na konju; 23. **Japonska:** 1948 — 5 jenov, filatelistični teden; 24. **Kanada:** 1875 — 5 c, bronasto-zelena, glava kraljice na desno; 25. **Kanada:** 1929 50 c, modra, ribiška ladja Bluenose; 26. **Kedak (Malaja):** 1912 — 10 c, sepija/modra, domačin orje; 27. **Kreta:** 1900 — 5 drahem, zelena/črna, Sv. Jurij; 28. **Liberija:** 1860 — alegoričen lik »Liberija«, 29. **Malta:** 1938 — 2 š., škrljast-svetlozelena, stolnica Notabile; 30. **Maroko:** 1939 — 80 c, črnnozeleno, letalska, štonklje nad Fezom; 31. **Nizozemska:** 1923 — 5 c, zelena, kraljica na prestolu; 32. **Novi Brunswick:** 1851 — na oglu stoječi kvadrat s krono in grbi; 33. **Nova Fundlandija:** 1933 — 24 c, lilarjava, kraljica Elizabeta (350. obletnica aneksije); 34. **Nova Zelandija:** 1855 — kraljica Viktorija s krono in ogrlico; 35. **Nova Zelandija:** 1915 — kralj Jurij V.; 36. **Nova Zelandija:** 1946 — 9 d, črna/svetlo-modra, južne Alpe skozi cerkveno okno Waikō Gorge; 37. **Norveška:** 1942 — 30 öere, modra, obalna pokrajina (100-let. rojstva Rikarda Nordraaksa); 38. **Peru:** 1943 — 5 s, 400 letnica odkritja Amazonasa; 39. **Poljska (generalni guvernement):** 1941 — 10 zlotov, rdeča/črna, grad in mesto Krakov; 40. **Portugalska:** 1949 — 3½ escuda, črnorjava/sivorjava, Afonso Domingues; 41. **Ruanda-Urundi:** 1943 — 100 fr., zelenosiva, glava domačina; 42. **Rusija (pošte v Turčiji):** 1863 — 6 kop., temnomodra, orel v krogu (velik format); 43. **St. Lucia:** 1860 — kraljica Viktorija v ovalu; 44. **St. Vincent:** 1880 — 5 š., temnililardeča, kolonialni grb (alegorija mir in pravico); 45. **Sierra Leona:** 1860 — Viktorija v osmerokotu; 46. **Sudan:** 1931 — letalske znamke, puščavska pokrajina z letalom in Pordomovim spomenikom; 47. **Spanija:** 1916 — uradna znamka za poslance in senatorje, vijolična, glava Cervantesa brez navedbe vrednosti; 48. **Svedska:** 1949 — 15 öere, 2. Lingiada; 49. **Svica:** 1945 — zvezni praznik 10 + 10 c, rjava/

modrosiva/rdeča, hiša v Jurah; 50. **Tanganjika:** 1922 — 3 š., črna, glava žirafe v krogu (velik format); 51. **Transjordanija:** 1933 — 15 miljemov, temnomodra, razvaline Kharnek; 52. **Turks and Caicos:** 1900 — 2 š. ali 3 š., otoški grb (obala z jadrnico), velik format; 53. **Turks and Caicos:** 1948 — 10 š., 100 letnica ločitve od otočja Bahamas; 54. **Vatikan:** 1933 — 2 liri, rdeča/rjava (ekspresna), vatikanska

država; 55. **Velika Britanija:** 1840 — 1 d ali 2 d, kraljica Viktorija v pravokotniku; 56. **Velika Britanija:** 1948 — £ 1, sivkastomodra, srebrna poroka; 57. **Zanzibar:** 1913 — 10 rupij, rjava/zelena, arabski dan; 58. **ZDA:** 1851 — 90 c, temnomodra, Washington; 59. **ZDA:** 1898 — \$ 1, črna, govedo v viharju (Transmississippi razstava v Omahi); 60. **Rtič Dobre nade:** 1853 — alegorija upanja v trikotniku.

N AŠI POSEBNI ŽIGI

16. V počastitev Dneva republike je priredila podružnica Filatelističnega saveza Hrvatske na Reki od 25. XI. do 3. XII. 1950 razstavo znamk (smotra maraka). Posebni žig, s katerim so žigosali pošiljke, je enokrožen z nepremakljivim datumom in črne barve.

17. Podružnica Saveza filatelista BiH v Sarajevu je priredila ob Dnevu republike filatelistično razstavo v času od 29. XI. do 3. XII. 1950. V uporabi je bil spominski enokrožni jekleni žig v črni barvi, s katerim so žigosali posebne ovitke in pisemske pošiljke.

R A Z S T A V E

Dolnja Lendava

V času od 28. okt. do 8. novembra 1950 je bila v Dolnji Lendavi okrajna obrtna razstava, na kateri so sodelovali tudi člani dolnjelendavske podružnice. V posebnem oddelku so bile razstavljene v črnih kartonih znamke FLR Jugoslavije, Madžarske, Nemčije, Italije in NDH. Razstavili so člani Jakulin Savo, Lešnjak Janez, Taš Drago in Pojbič Karel.

Idrija

I. pionirska razstava znamk

Pionirska grupa 36 filatelistov, ki jo vodi tov. Jocij Pivk v okvirju društva, je pripravila za narodni praznik razstavo, ki je bila odprta v dneh 29. in 30. novembra 1950. Pivk Janez je pokazal svojo zbirko po motivih, Logar Saško pa jugoslovanska področja in izbiri sosednjih držav s poudarkom zemljepisnega in zgodovinskega obelježja znamk. Razen tega je razstavljalo še deset drugih zbiralcev. Tu pa je bilo očitno, da ne delajo pod strokovnim vodstvom starejših, ker so zbirke kazale znake nesmotrnosti, površnosti in slabe kvalitete. Vodstvo grupe je prevzelo nalogo, da te začetnike uvede v sistematično zbiranje.

Razstava, prva iz vrst mladine, je dobro uspela in je zbudila pri številnih obiskovalcih, zlasti pionirjih, mnogo zanimanja. Pionirji so pridobili prve skušnje in sklenili, da nastopijo še drugič v javnosti z novimi pobudami in dokaj boljše izbiro.

POŠTNI ŽIGI NA SLOVENSKEM (7. popis)

Opomba: v nižje navedenem popisu tujih imen za časa zasedbe pomenijo označbe:
 LP = Ljubljanska pokrajina, M = Madžarska zasedba, N = nemška zasedba in
 IT = pod Italijo (cona je navedena zaradi orientacije).

Tek. št.	Državna pošta LRS	Zasedb. področje	Tuje ime za časa zasedbe
197	MEDIJA-IZLAKE	N	a) Galleneegg-Isлак b) Galleneck (Steierm)
198	MEDVODE	N	a) Zwischenwässern (Save) b) Zwischenwässern (Sawe, Kärnten)
199	MENGES	N	a) Mannsburg b) Mannsburg (Kärnten)
200	METLIKA	LP	IT: (Lubiana)
201	MEZICA	N	Miess (Kärnten)
202	MIREN	IT	Merna -- (cona A)
203	MIRNA	LP	IT: (Lubiana)
204	MIRNA PEC	LP	IT: (Lubiana) -- N -- Hönigstein
205	MISLINJA	N	a) Missling (Steierm.) -- b) Waldegg (Steierm.)
206	MOJSTRANA	N	a) Mojstrana b) Meistern (Kärnten) c) Meistern (Kärnten) - Deutsch für immer!
207	MOKRONOG	LP	IT: [Lubiana]
208	MORAVCE	N	a) Moräutsch b) Moräutsch (Kärnten)
209	MOSKAJNCI	N	a) Moschganzen b) Strassau (Steierm.)
210	MOTNIK	N	a) Möttnig b) Möttnig (Kärnten)
211	MOZIRJE	N	Prassberg
212	MURSKA SOBOTA	M	Muraszombat
213	MUTA	N	a) Hohenmauthen (Steierm.) b) Hohenmauten (Steierm.)
214	NAKLO	N	Naklas
215	NEMSKA LOKA	LP	IT: [Lubiana]
216	NOVA CERKEV	N	Neukirchen (b. Cilli)
217	NOVA SELA p. Kočevju (b. p. Banja Loka)	LP	IT: [Lubiana]
218	NOVA VAS pri Rakeku	LP	IT: [Lubiana]
219	NOVO MESTO	LP	IT: [Lubiana] -- N = Rudolfswert
220	OBROV	IT	Obrovo S. Maria -- (cona B)
221	OPLOTNICA	N	a) Oplotnitz b) Hagau (Steierm.)
222	CRMOZ	N	a) Friedau b) Friedau (Steierm.)
223	ORTNEK	LP	IT: [Lubiana] -- N = Ortenegg
224	OSILNICA	LP	Pošta ni postlovala od VI./42 do IX./45
225	PESNICA	N	a) Pössnitzhofen b) Ränzenberg (Steierm.)
226	PETROVCI	M	Péterhegy
227	PETROVCE	N	a) Pletrowitsch (Untersteierm.) b) Arndorf (Steierm.)
228	PILSTANJ	N	Peilenstein (Untersteierm.)
239	PISECE	N	a) Pischätz (über Rann, Steierm.) b) Dittmannsberg (über Rann, Steierm.)

(Dalje)

Posebnosti

Nepravilno zobčanje

Naša slika kaže četvorček 12 dinarske vrednote »Dneva mornarice«, kjer potekajo zobčki nepravilno in pošev čez sliko. Pola te vrednote s premaknjenim zobčanjem je bila poleg drugih pravih v prodaji na ljubljanski glavni pošti. Filatelisti so jo zapazili in odkupili. Po navadi sodi tak zmaček v makulaturo. Ker pa je pola nehote »ušla« pri pregledu, so filatelisti po naključju prišli do te posebnosti.

Inspektorat PTT Vojne uprave JA je sporočil iz Kopra, da je dotiskana **druga izdaja koprskih živalic** v vrednostih 0.50, 1, 2 in 3 din. Dasi so slike do sedanje, se znamke druge naklade precej ločijo v barvah. Tisk ne dosega lepih portovnih.

Filatelisti so »odkrili« 9-dinarsko Partizanko (vijoličasto z natiskom STT - VUJA) iz frankovne serije z **črnjenim** natiskom. Posebnost je nastala na podoben način kakor pri že javljeni za 20 din (glej št. 2 — 1950).

Rumena Partizanka za din 9.—

Naša strokovna lista »Filatelija« in »Filatelista« sta že pisala o 9-dinarski vrednoti (rumena Partizanka), ki da je bila svojčas v prometu. Govora je o znamki, ki je bila leta 1946 (glej Zumstein št. 524—I) pretiskana kot provizorij z din 8.—, po poročilih pa je ta natisk na nekaterih polah pomotoma izostal. Tov. Galjot iz Kranja nam je pokazal to posebnost — devetdinarko, ki je bila redno frankirana in žigosana na pošti v Križevcih v Prekmurju dne 20. 7. 1947.

Dan mornarice

Pri vrednoti 2.— din za »Dan mornarice« so lepi razločki v barvi. Poleg redne sivovijoličaste je znana tudi lilastovijoličasta barva.

Naše celine

Dopisnice s propagandnim natiskom

Direkcija PTT v Ljubljani je organizirala v dneh od 28. oktobra do 5. novembra 1950 »Teden pošte«, v katerem je propagirala poštne usluge. Med drugim je dala v promet redne dopisnice za 2 din s propagandnim natiskom, ki ga kaže slika. Dotiskanih je bilo v tiskarni Toneta Tomšiča v Ljubljani:

20.000 dopisnic s črnim natiskom in 80.000 dopisnic z rjavim natiskom.

Te dopisnice, ki so jih prodajale vse pošte v LRS Sloveniji, so bile kmalu razprodane.

Iz drugih republik

LR HRVATSKA

Razstava na Reki

Podružnica št. 17 Filatelistične zveze Hrvatske na Reki je priredila v počastitev Dneva republike razstavo znamk. Razstavo so odprli 25. novembra 1950 v Narodni čitalnici na Korzu Rdeče armade. Uvodne besede je spregovoril predsednik dr. Milivoj Korlević. Naglasil je med drugim, da je to prva razstava znamk v novo osvobojenih krajih, ki so pripadli LR Hrvatski.

Razgled po razstavi je prav zadovoljiv, ker sta prikazano gradivo kakor tudi sama ureditev razstave zelo lepa. Gradivo je bilo razstavljeno v 40 vitrinah, ki so po svoji raznolikosti in okusni opremljeni nudile obiskovalcem dosti lepega na ogled. Kakor na vseh doslej prirejenih razstavah je bila tudi tu klasika dokaj skromno zastopana. Razstavljene znamke so bile zvečine iz novejših dob.

Pri vходу v dvorano je bil zlasti opazljiv okusen aranžman po vsej steni na modri podlagi, prikazujoč obrise priložnostnega žiga, pod njim

pa je bila parola: »Z razstavo znamk praznujemo Dan republike«. Dalje je stal kip maršala Tita z državnimi zastavami in zveznim grbom. Znamke so bile razstavljene v treh prostorih, ki so v celem dajali skladno sliko in so nudile prijeten vtis. Razsvetljava je bila prav dobra.

Poleg razstavljenih nalepnic priporočenih pisem, filatelistične literature, znamk stare in nove Avstrije, italijanskih kolonij v Egejskem morju, Italije, San Marina, Francije, Albanije, Madžarske, ZSSR, Jugoslavije, FLRJ, STT Vuja in Prekomorja so bili zlasti opazljivi prevzoriji Slovenije (Ljubljana, Maribor in Murska Sobota) kakor tudi pretiski Co-Ci in Alto, in ti so po sklepu ocenjevalnega odbora prejeli prve nagrade. Nadalje je dobila prvo nagrado še zbirka pred-filatelistične dobe in konzularne pošte Srbije. Tri druge nagrade so prejele zbirke stare Avstrije, italijanske kolonije in nalepnice priporočenih pisem. Pet tretjih nagrad je bilo dodeljenih za mladinski zbirki Italije in Francije, Madžarsko, ZSSR in Fiume, staro Jugoslavijo in FLRJ. Druge

uspele zbirke so prejele pismene pohvale.

Na razstavi je bilo prav živahno, zlasti pri mizi, kjer so žigosali s priložnostnim žigom, kakor tudi tam, kjer je »Jugofilatelija« prodajala znamke. Na dan 29. novembra so bili dani v promet okusni ovoji z označbo »First Day«.

Zvonimir Krelić

LR BOSNA IN HERCEGOVINA

Razstava v Sarajevu

Sarajevska podružnica Filatelistične zveze Bosne in Hercegovine je priredila v dneh 29. nov. do 3. dec. 1950 svojo prvo filatelistično razstavo. Slovensnemu pričetku 28. nov. 1950 ob 18. uri so prisostvovali poleg zastopnika ministra pošte FLRJ, direktorja tov. Josipa Culjata še predstavniki oblasti in filatelističnih organizacij iz vse Jugoslavije.

V primerno urejeni dvorani sarajevske glavne pošte je bilo razstavljeno 50 vitrin. Razstavno gradivo je obsegalo mimo znakm bivše Hrvaške, okupacijske Srbije, stare in nove Jugoslavije ter Generalguvernemeta le nekaj res lepih kosov. Omeniti moram zlasti zbirko prvih znakm Bolgarije, Madžarske, Srbije in Turčije, dalje znamke avstrijske vojne pošte, Bosne in Hercegovine ter del zbirke Albanije in Irana (Perzije). Izredno lep vtis sta napravili zbirka znakm nove Češkoslovaške ter zbirka pisemskih ovitkov prvega dne (First day covers) iste države.

- Posebno pozornost je zbujala zbirka žigov vseh bosanskih pošt, ki je bila skupno z razstavljenimi nerabljenimi znakmami bivših nemških kolonij delezna I. nagrade. Kot posebna zbirka je bila ocenjena s prvo nagrado tudi že z dubrovniške razstave znana zbirka partizanske pošte.

Razstavo so izpopolnjevale tematske zbirke (znanost, književnost, tisk, Sarajevo na znakm, Rdeči križ, fizikultura, znameniti možje, tehnika, Marx - Engels - Lenin na znakm) ter del zbirke celin češkoslovaške republike. Posebej še omenjam del štu-

dijske zbirke FLRJ — natiski na frankovnih znakm »partizani«. V drugi vitrini je bila prikazana in komentirana borba ljudske mladine Jugoslavije za izgradnjo socializma.

Razstava je bila po obsegu skromna ter sodim, da bi sarajevski filatelisti z malo več dobre volje lahko pokazali kaj boljšega.

Spominski žig so uporabljali za žigosanje predanih pošilk, predvsem za prvi dan razstave izišle znamke »Dan mornarice«. Posebna kuverta bi bila lahko lepša, vsekakor pa vsaj normalne tipizirane oblike. Dobro bi bilo, če bi drugi žigosali znamke ljudje, ki jim to gre izpod rok; za 10 din vstopnine in 18 din za kuverta (kuverta s serijo znakm »Dan mornarice« je stala 80 din!) pričakuje vsak filatelista vsaj lep žig.

Državno podjetje »Jugofilatelija« je nudilo nerabljene in rabljene znamke FLRJ, kakor tudi spominske kuferte, frankirane z znakmami »Železnice«, »Autoput«, »1. maj 1950«, »Ruma« ter rabljene znamke »Dan mornarice«.

Filatelistična zveza Bosne in Hercegovine je priredila filatelistom 29. nov. 1950 družabni večer. Podpredsednik dr. Mehmedagić je izročil pri tej priložnosti diplome častnima članoma SF BiH tov. Ferdu Kobalu ter Radoslavu Horvatu, predsedniku FSH, za inž. A. Petrovića pa jo je izročil prisotnemu tov. Jovanu Jočkicu, tajniku SFS.

Prepričan sem, da bo uspeh te prve razstave opogumil tovariše iz bratske republike Bosne in Hercegovine k še intenzivnejšemu in plodnejšemu delu ter da bomo k letu lahko občudovali njihovo večjo in lepšo drugo razstavo.

Inž. Dusan Gruden

Najstarejši mali oglas, ki omenja znamke, je izšel 1841. leta v londonskem »Times«-u in se glasi: »Iščemo znamke za tapeciranje spalnice, ker zaloga cca. 15.000 komadov ne zadošča.«

Problematika naših posebnih žigov in spominskih ovitkov

Filatelisti danes zvečine že vedo, da spominski žigi ob važnejših dogodkih in obletnicah posebno poudarjajo naše pomembnejše dogodke. Za take žige se zanimajo zadnji čas tudi tisti, ki jim prej tega ni bilo mar, in celo nefilatelisti, skratka naši delovni ljudje. Namen posebnih žigov je, opozoriti z njimi delovno ljudstvo na naše posebne dogodke in manifestacije, zlasti pa tujino.

Zato nam ne more in ne sme biti vseeno, kakšni so priložnostni žigi. Doslej smo imeli vsako leto nekaj takih žigov, ki so bolj ali manj uspeli

je najmanj za 5 mm večji, nevšečni so: zunanji debeli rob z vzporedno tanjšo črto in predebele črke. Če bi tega ne bilo, bi žig po lepem osnutku dobil več priznanja in bi zbudil več zanimanja.

Ali pa pogledjmo žig z razstave v Sarajevu. Ob nepazljivem udarjanju žiga in odvišni barvi so ostali na znamkah sledovi nepopravljive škode. Taki vpijoči žigi niso ne v čast ne v korist stvari.

In spominski ovitki? Preteklo leto smo pričeli z uradnimi pismi »First day«, ki so drugod že udomačena.

Izrael 1950 UPU: zgljedno pismo prvega dne

po zamisli in izvedbi. Dostikrat so bili zasnovani in predlagani šele zadnji trenutek. To je onemogočilo pravočasno objavo, izdelek pa ni mogel biti vselej uspel in dober. Zato velja tudi tu vodilo načrtnega dela, vsaj za prihodnost. Če pritegnemo umetnike-grafike, bomo imeli lepše uspehe in boljše žige. Lanski jekleni posebni žigi (vseh je bilo 17) so še kolikor toliko posrečeni. Nasploh niso priporočljivi žigi prevelikega premera in tudi ne debelih črk. Najmanj pa so zaželeni gumasti žigi. Filatelisti pa so vselej zaskrbljeni, ali bo žigosanje opravljeno estetsko in ali bodo odtisli zadovoljivi.

Za konkretnější primer vzemimo posebni žig razstave na Reki. Premer

Naši ovitki pa so tako raznoterih oblik, da je spričo zmešnjave treba določenega stališča in smotrne pobude.

Za primer:

Na Dan republike, 29. novembra 1950, so bili na Reki v prometu posebni ovitki z znamkami »Dan morning« in žigom prvega dne (First day cover). Filatelisti z vseh strani so odposlali pošiljke »First day« prijateljem in partnerjem doma in v tujino. Napak je bilo, da so prireditelji žigosali znamke z rednim reškim žigom (dasi je bil ta prav diskreten). spominski žig pa je bil odtisnjen ob strani. Ali s tem posebni žig ni zgrešil namena? Vse navedene nevšečnosti

so posledica naglice in nenačrtne priprave, kar se pokaže šele ob uporabi. Naj bi ta dobronamerna kritika koristno služila za primere v bodoče in vsem prirediteljem. Filatelisti ne težimo zgolj zaradi sebe za čim lepšimi, preciznimi žigi, zlasti posebnimi. Naše lepe znamke naj kot grafična umetnina predstavljajo naše stremiljenje po napredku grafike, žig pa naj še poudarja okus in harmonijo. Če bomo to dosegli, bomo precej pripomogli k razvoju na tem področju in dvignili ugled naše socialistične graditve doma, posebej pa še v tujini.

Dodati je še treba, da so bili lični ovitki ustrezni po višini, predolgi pa vsaj za 5 cm. Tudi tu naj bi odločno izbrali standardno obliko ovitka, ki ne bo brez potrebe izpostavljen poškodbam in ne bo prevelik. Ne bo napač, če se ozremo po drugih državah, ki prednjačijo po umetniško po-

polnih in po velikosti emotivnih ovitkih (CSR, Izrael, Madžarska, ZDA).

Treba je bilo o tem stvarno spregovoriti. Tembolj, ker vemo, da zastopamo težnje in tihe želje velike večine naših filatelistov. Le tako ne bo več kritike in slabe volje. Vsi želimo napredek in estetiko, ki je prav v filateliji važna in koristi našemu ugledu.

Iz vsega gornjega slede ugotovitve:

1. Žigi naj bodo diskretni, okusni in na umetniški višini, za kar naj bi odgovarjale filatelistične organizacije.

2. Zigosanje naj bo filatelistično, pazljivo in lepo in ne za to opravljeno, da je znamka razvrednotena.

3. Ovitki prvega dne (First day) naj bodo normirane velikosti 17×10 cm, emotni in umetniško izdelani. Tu se sama pomuja »Jugofilatelija« priložnost, da le-ta prevzame to nalogo.

P. A.

H U M O R

Znamke lahko kot darilo marsikoga razveselē. Tako velikodušnega darila pa ni dobil še nihče kakor pokojni ameriški znamkarski Krez — Artur Hind. Mož je rad potoval po svetu in se je marsikdaj zglasil na pošti, da bi izpopolnil svojo velikansko zbirko. Ko je nekoč križaril po Tihem oceanu, je obiskal tudi otoke Tonga. Povatili so ga h kralju, ki ga je ljubeznivo sprejel. Med pomenkcem je Hind omenil, da bi ga zelo veselilo, če bi mu v spomin na ta obisk podarili kakšno filatelistično zanimivost. Velikodušni kralj je takoj naročil, naj prinese tiskarske plošče, s katerimi so natiskali nekatere otoške znamke. Te plošče je podaril Hindu. Ameriški Krez je bil kajpak od srca vesel. Toda preden je odpotoval, je prišel na njegovo jahto uradni odposlanec angleškega rezidenta na Tongi in prosil Hinda, naj vrne plošče, ki so državna last in jih kralj ne more kar tako podariti. Ker

Hind ni hotel s svojo zbiralsko strastjo povzročiti diplomatskega spora med Anglijo in Združenimi državami, je žalosten odplul brez znamenitega filatelističnega darila.

Kdor išče, najde...

Juhej, naposled sem le iztaknil pravo modro Mavricijko! To me bodo zavidali »klasike«!

Albanija

1. Pisatelji: 2, 2.50, 3, 5 lekov

Avstrija

1. Dan znamke 1950: 60 + 15 grošev
2. Sto let rojstva znanega komika Girardija: 30 grošev

Bolgarija

1. Doplačilne v korist poštarjev: 1, 2, 5, 10 levov
2. Službene (grbi): 2, 3, 5, 9 levov

Češkoslovaška

1. Obletnica ustanovitve mednarodne zveze PTT uslužbencev: 1.50, 3 Kčs
2. 10 let smrti slovaškega pisatelja Tajevskega: 1.50, 5 Kčs
3. Sovjetsko-češko prijateljstvo: 1.50, 5 Kčs
4. Razstava znamk v Pragi: 1.50, 2, 3, 5 Kčs v bloku z doplačilcem 1.50 Kčs
5. Razstava znamk v Pragi: 1.50, 5 Kčs

Francija

1. Nova frankovna: 8 fr. Châteaudun
2. Madame de Sévigné: 15 frankov

Luksemburg

1. Dobrodelne »Caritas« s sliko skladatelja Jeana Antoina Zinnena: 60 + 10 c, 2 fr + 15 c, 4 fr + 15 c, 8 + 5 fr

Madžarska

1. Dodatna znamka k portovni seriji: 50 filerjev

Nizozemska

1. Dečje: 2 + 3 c, 5 + 3 c, 6 + 4 c, 10 + 5 c, 20 + 7 c

Poljska

1. Svetovni mirovni kongres v Varšavi: 45 grošev

Posarje

1. Serija s prizori iz življenja sv. Lutwina: 8 + 2, 12 + 3, 15 + 5, 25 + 10, 50 + 20 fr

Romunija

1. Sportna serija: 3, 5, 5, 11, 31 lejev
2. Arlus kongres v Bukarešti: 2 koln. po 11 lejev

Sovjetska zveza

1. 10 let sovjetske republike Litve: 25, 40 kop, 1 rubelj
2. 10 let sovjetske republike Estonske: 25, 40, 50 kop, 1 rubelj
3. Vseruska mirovna konferenca: 40, 40, 50 kop, 1 rubelj
4. Polarni jubilej: 40 kop, 1 rubelj
5. General Frunze: 40 kop, 1 rubelj
6. Slikar Levitan: 40, 50 kopejk

Turčija

1. Tisoč let smrti filozofa Farabija: 15, 20, 60 kurusov, 1 funt
2. III. sindikalni kongres: 15, 20 kurusov

Avstrija št. 1 in 2

Francija št. 1 in 2

S TROKOVNI TISK

»Tovariš« — Ljubljana 1950

Stev. 39 z dne 27. XI. (str. 620): Strokovni tisk (Filatelija št. 9, Zagreb - Filatelista št. 10, Beograd) — Posebna žiga Guštanj in Ilirska Bistrica — Drobne zanimivosti.

Stev. 40 z dne 7. XII. (str. 638): Strokovni tisk (Filatelija št. 10, Zagreb) — Posebni žig Rijeka, smotra maraka — Drobne zanimivosti.

Stev. 41 z dne 18. XII. (str. 655): Strokovni tisk (Filatelista št. 11/12, Beograd) — Drobne zanimivosti

Stev. 42 z dne 28. XII. (str. 672): Katera znamka najbolj ugaja? (nagradno tekmovanje ob reprodukciji znamk na celi strani 683. bakrotiska) — Bibliografija (Nova filatelija št. 10, Ljubljana).

»Republika« — Beograd

September 1950 (od št. 253—256): Naše nove redovne franko marke — Nova emisija »Zagrebački velesajam« — Novi prigodni žigovi — Marke za Nedelju Crvenog krsta 1950 — Savetovanje v Ministarstvu pošta — Bor. St. Mrdja: Socialna struktura članova Saveza filatelista Srbije — Veliki uspjeh filatelističke izložbe u Dubrovniku.

»Filatelija« — Zagreb

Stev. 10 za oktobar 1950: Svi na izbore 5. studenoga 1950 — Filatelističko savjetovanje u Ministarstvu pošta — Nova izdanja VUJA - STT — Nouvellis émissions de VUJA - STT — Jubilarna XX. izložba HFD u Zagrebu — D. Novak: Malo kritike jubilarne izložbe HFD — M. Zupa: O filatelističkoj izložbi u Dubrovniku — Ž. Golubović: Zona occupata del Fiumano e della Kupa i njezine marke — Osebine jugosl. maraka — Z. S.: Stogodišnjica poštanske marke u Hrvatskoj — Nove marke — Amo tamo po filateliji — Oglasi

Stev. 11 za november 1950: Dan Republike 29. novembra — Uz naše nove fran-

ko marke — V. Mužić: Jubilarna izložba HFD — Utisci s posjete nekim podružnicama FSH — Slavenski filat. savez bez Jugoslavije — Z. Krelius: Osnivanje omladinske podružnice FSH u Zagrebu — Osebine jugosl. maraka — D. Novak: Lokalna izdanja za Sibenik 1943 i 1944 god. — Kompozitori i muzičari na marakama — Stručni rad u jugosl. filateliji — Raspodjela prigodnih maraka za razmjenu s inozemstvom — Nove marke — Pregled knjiga i časopisa — Amo tamo po filateliji — Novi prigodni žigovi FNR Jugoslavije — Obavještenja Biroa za filateliju — Savezne i razne vijesti — Oglasi

»Filatelista« — Beograd

Stev. 5 za maj 1950: Drag. Baičević: Naši narodi proslavljaju 58. rođendan druga Tita — A. J. Petrović: Evžen Deroko — Bor. St. Mrdja: Svetski poštanski savez — S. Ostojić: O srpskim marakama za novine — Uputi u filateliju (rastavljanje maraka) — Novaković: Naše celine, masovne kuverte — Delja: Katalog Silombra 1950 — Kroz filatelistički svet — Naše marke i celine — Prigodni žigovi — Nove marke — Džonić: Popularisanje filatelije — Omladinska strana — Iz saveza filatelista Srbije — Iz podružnica SFS — Iz NR Hrvatske i Makedonije — Pregled knjiga i listova — Brojno stanje — Razmena poštanskih maraka s inostranstvom — Odgovori na pitanja našim čitaocima

Stev. 6 za junij 1950: Pet godina posle pobeđe — Hristov: Naučno-pedagoški značaj filatelije — Mrdja: Svetski poštanski savez — Ostojić: O srpskim marakama za novine (nastavak) — A. J. Petrović: Uputi, u filateliju (lepak) — Arhangelski: Kratka istorija osvajanja vazduha — Novaković: Sarajevsko izdanje iz 1945 godine — Povodom jedne pedesetogodišnjice — Kroz filatelistički svet — naše marke — Prigodni žigovi — Nove marke — Unutarnja razmena maraka — Iz saveza FS — Iz NR BiH — Ispravke — Pregled knjiga i listova — Razmena maraka putem dopisivanja — Oglasi

Nizozemska 1950: serija »Za deco«

Sestanek iniciativnega odbora Zveze filatelistov Jugoslavije (SFJ)

Kakor je bilo sklenjeno na posvetovanju v Beogradu dne 9. IX. 1950, se je sestel dne 29. XI. 1950 v Sarajevu iniciativni odbor SFJ.

Sestanka so se udeležili: zastopnik ministrstva pošte FLRJ direktor tov. Josip Culjat ter sledeči člani iniciativnega odbora SFJ: popolk. Adamnik (FSH), Bogojevski (FSM), Cerkez (SFBiH), inž. Gruden (FZS), Horvat (FSH), Joikić (SFS), dr. Lavrić (FZS), dr. Mehmedagić (SFBiH), inž. Mikuš (SFBiH), Milinović (SFBiH), Pećinar (SFS), inž. R. Petrović (SFS), Serić (FSH) in Stebih (FZS).

Zaradi odsotnosti predsednika tov. Vladimira Senka je vodil sestanek podpredsednik tov. Radoslav Horvat. Sestanek je trajal od 9. do 14. in od 16. do 18. ure.

Dnevni red:

1. čitanje zapisnika prvega sestanka IO SFJ,
2. sestava pravil SFJ,
3. organizacijska vprašanja,
4. razno.

Ad 1. Zapisnik je bil sprejet soglasno.

Ad 2. Predhodno je odbor vzel na znanje, da SFS imenuje namesto izvoljenih članov Mrdje in Senka tovariša Pećinarja in inž. R. Petrovića, FSH pa namesto tov. Novaka tovariša Serića. Iz SFBiH zastopa Milinovića tov. dr. Mehmedagić.

Po peturni debati so bila izdelana pravila SFJ, ki bodo dokončno sprejeta na ustanovni skupščini SFJ letošnje pomlad v Zagrebu.

Ad 3. Ustanovna skupščina SFJ bo dan pred pričetkom zvezne razstave znamk v Zagrebu maja 1951. Zveza bo imela naslov: Savez filatelista Jugoslavije (SFJ). Vsaka republiška zveza bo poslala na skupščino po 10 delegatov.

Ad 4. Glede razstave v Zagrebu so bila rešena osnovna vprašanja, tičeča se prostora, ureditve in organizacije. -- Iniciativni odbor bo skušal doseči boljše povezavo z inšpektoratom PTT v Kopru. — Pri Direkciji »Jugofilatelije« je treba reklamirati obljubljen na navodila za zamenjavo znamk z inozemstvom

Delo odbora je bilo uspešno zlasti glede sestave pravil, ki dopuščajo najširšo avtonomijo republiškim zvezam. SFJ bo le vrhovni organ za koordinacijo dela ter za reprezentanco jugoslovsanske filatelije v državi in v tujini. Inž. Dušan Gruden.

22. redna seja 21. XI. 1950

Navzočnih 9 članov odbora. Sklepi: Sestanka iniciativnega odbora SFJ v Sarajevu se udeležijo trije delegati zvezne Zveze. — Sestavljen je bil poseben razstavni odbor, ki naj skrbi za kvalitetno pripravo razstave znamk v Zagrebu. — Glasilo »Nova filatelija« bo v letu 1951 izhajalo mesečno na 20 straneh. — Nadzorni odbor je opravil revizijo poslovanja revije in distribucije znamk ter našel vse v redu. — Posebna komisija je predelala osnovni osnutek pravil SFJ. Dokončni koncept je bil soglasno sprejet. Delegati prejmejo potrebna navodila in smernice za delo v Sarajevu.

23. redna seja dne 5. XII. 1950

Navzočnih 7 članov odbora in 1 gost. Sklepi:

Biro za filatelijo je poslal vabilo, naj sodeluje zastopnik FZS kot član žirije pri izbiri najboljših osnutkov za nove znamke — športna serija. Zveza pooblasti tov. Cizlja, ki potuje v Beograd, da jo zastopa ter ravna po prejetih navodilih. — Razstavni odbor uspešno opravlja svoje delo. — Občni zbor FZS bo 11. marca 1951. Posamezni člani odbora prevzamejo vsak svoje delo v zvezi s pripravami za občni zbor (lokal, prenočišča, prehrana). Člani morajo plačati članarino najpozneje do 31. I. 1951 in sicer za vse leto. Samostojne predloge je treba javiti odboru FZS pisмено najkasneje 8 dni pred občnim zborom. Na predvečer bo v lokalu FZS seja vsega odbora, na katero je treba vse člane pisмено povabiti. — Delegati poročajo o uspehih sestanka iniciativnega odbora v Sarajevu (glej na drugem mestu!). — FSH je obljubil dati na razpolago 150 vitrin za razstavo v Zagrebu.

24. redna seja dne 12. XII. 1950

Navzočnih 8 članov odbora. Sklepi: Podružnica Idrija je prva priredila razstavo znamk svojih pionirjev.

FZS priredi v kratkem loterijo, katere dobiček je namenjen kulturno-prosvetnim namenom. Zrebanje naj bi bilo v soboto 3. III. 1951. Člani si porazdele delo v zvezi z loterijo. — Izdaja »Prošer-novih blokov« je trenutno nemogoča, ker ni fotografskega materiala.

25. redna seja dne 19. XII. 1950

Navzočnih 8 članov odbora. Sklepi: Okvirni plan loterije je izdelan. Papir za srečke in letake je oskrbljen, prav tako je izbrana tiskarna. Podrobni načrt je treba izdelati v nekaj dneh ter ga predložiti na pristojnem mestu. — Razstavni odbor uspešno napreduje s svojim delom. Treba je prepričati podružnice o pomenu razstave ter doseči njih aktivnost pri sestavi razstavnih objektov. Zveza bo po možnosti sama nabavila 150 novih vitrin. — Pionirjem v Idriji, ki so priredili kot prvi razstavo svojih znamk, pokloni Zveza skromna darila v priznanje za aktivnost. — Tov. Jelenc poroča o uspešnem delovanju mladinskega krožka. Sestanki ter predavanja se redno vrste, udeležba okrog 40 mladincev.

=====

DELOVANJE PODRUZNIC

Podružnica v Murski Sohoti ima redne sestanke redno vsak prvi in tretji petek v mesecu; sicer se članstvo sestaja tudi ostale petke zaradi zamenjave znamk.

ZANIMIVOSTI

Na Poljskem so bile v prometu po denarni reformi frankovne znamke z ročnim natiskom »GROSZI«. Imele so označene samo stoti del vrednosti. Za primer navajamo, da je veljala znamka za 30 zlotov samo 30 grošev. Bogato polje za specialiste, ker je vsaka pošta imela svoj krajevni ročni žig.

*

»L'Écho de la Timbrologie« komentira propad češke firme za promet z znamkami takole: »Kar se je dogodilo na Češkem, je bilo pričakovati. Famosna tvrdka Orbis je propadla in njen upravnik, ki si je prizadeval rešiti ilatelijo, se je moral ukloniti pred resničnostjo. Njegova diktatura je povzročila ministrstvu za pošto velikan-ske izgube, ki jih cenijo na več sto

milijonov kron. Razrešen je bil svojih dolžnosti in prodaja znamk, vključno spominske, je ponovno prosta. To je novica, ki bo gotovo razveselila filateliste po vsem svetu. Začasno se bo poštna uprava ukvarjala s trgovskimi in filatelističnimi posli z inozemstvom.«

*

Pet držav je, ki imajo v Zumsteino-vem katalogu že preseženo število 1000 (brez portovnih, službenih in sličnih znamk): Nemčija 1749 (če upoštevamo tudi povojne izdaje za razne cone), Sovjetska zveza 1475, Romunija 1342, Turčija 1137 in Madžarska 1108. Naslednja kandidata za tisočak sta Belgija z 935 in Avstrija z 921 znamkami.

*

Pomladi 1951 bo v Monaku prva filatelistična razstava, na kateri bodo namesto z medaljami nagrajevali razstavljenе zbirke z denarjem. Prva nagrada bo milijon, druga pol milijona francoskih frankov.

=====

OGLASI

Z več strani so prihajale želje po oglasih, ki jih z današnjim izvidom uvajamo. S tem omogočamo filatelistom neposredne stike ter olajšujemo zamenjavo znamk in zveze.

Cene oglasom so naslednje:

cela stran	din 800.—
pol strani	din 400.—
četrtina strani	din 200.—
osminka strani	din 100.—
1/16 strani	din 50.—
najmanjši oglas	din 25.—

*

ZELIM ZAMENJAVO znamk z Jugoslavijo. Ponudbe na naslov: Gérard Bodson, 1012 est, Boul. St. Joseph, Montréal, Canada

V ZAMENO NUDIM nemške znamke za jugoslovanske doplačilne na pis-mih, za znamke cone A in B ter madžarske frankature iz l. 1945/46. H. H. Engelhardt, Leipzig C 1, Seb. Bach-Strasse 19, Deutschland.

FILATELISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

priređi z odobrenjem
Min. za finance LRS št. 331 z dne 10. I. 1951
svojo prvo bogato

FILATELISTIČNO LOTERIJO

Članom je namenjenih
1100 dobitkov v vrednosti nad 300.000 dinarjev
ter premija v vrednosti 20.000 din

Dobitki:

Jubilarka bivše Hrvatske (z atestom)
VUJA-STT, popolna zbirka
DFJ-Slovenija, natiski Ljubljana, Maribor,
Murska Sobota
DFJ in FLRJ, popolna zbirka
DFJ-Cetinje, popolna serija
vložni albumi „Jo!“
FLRJ in boljše serije VUJA-STT ter Evrope

Najmanjša vrednost dobitka 150 din

Srečke po 30 dñ lahko nabavi vsak filatelista pri svoji podružnici ali jih naroči naravnost na naslov Filatelistične zveze Slovenije — loterijski odbor — Ljubljana — poštni predal 281 — Miklošičeva cesta št. 5 — telefon št. 37-44. Razpošiljati bomo proti predplačilu. Pod nadzorstvom Ministrstva za finance LR Slovenije bo javno

žrebanje dne 3. marca 1951

ob 15. uri v prostorih Zveze na Miklošičevi cesti št. 5. Ne zamudite ugodne priliko in čimprej naročite srečke! Število je omejeno in naklade ne bomo povišali